

Generální prokuratura menších bratří kapucínů

Datum: 29. 9. 2007

Provincie: SFŘ

Prot. Segr. Gen.: 00.../07

Věc: může rozvedený nadále náležet k bratrskému společenství SFŘ?

Názor prokuratury:

Na žádost generálního asistenta SFŘ prokuratura vydává následující úvahu kvůli možným opatřením, která je třeba přijmout v případě, kdy se jedná o sekulárního františkána s profesí, který se v manželství dostane do některé ze situací, které jsou považovány za neregulérní a které znemožňují plnou účast na svátostném životě církve.

Podle Řehole se sekulární františkán (SF) snaží žít v plném společenství s papežem... (srov. Řeh č. 6); účastní se na svátostném životě církve (srov. Řeh 8); v různých životních situacích, i v obtížích, věrně plní své stavovské povinnosti (srov. Řeh 10); vydávají svědectví svým životem ve veřejném životě a také konkrétními činy, které odpovídají jejich víře (srov. Řeh 15); v rodině, jako manžel či manželka, žijí věrností a úctou k životu... (srov. Řeh 17).

Mezi podmínkami k přijetí článku 39,2 Generálních konstitucí vyžaduje katolickou víru, život ve spojení s církví, dobrou morálku...

Je-li SF přijat do bratrského společenství, vyžaduje se od něj, aby jeho postoje odpovídaly učení církve (srov. GK 44,3); musí tudíž považovat svou rodinu za prvořadé prostředí, ve kterém žije svůj křesťanský život s vědomím, že hodnota věrnosti je hlubokým svědectvím (srov. GK 24,1) a odpovědí na sociální problémy rodiny (srov. GK 24,3).

Jeho trvalá formace má být chápána jako pomoc při konverzi a při naplňování svého poslání v církvi a ve společnosti (srov. GK 44,1).

Ačkoliv v generálních předpisech není žádná výslovná zmínka o možnosti, že se SF dostane do neregulérní manželské situace, ze zmíněných textů vyplývá, že řádnost manželství a soulad s učením církve patří do onoho „všeobecného“ svědectví života, které je podmínkou pro přijetí do SFŘ i pro setrvání v něm.

Rozvedený a znovu seznatý věřící (RZSV) je v situaci, která mu brání v plném společenství s církví, a tak vytváří překážku, aby mohl směřovat k dokonalosti ve svém stavu.

Řehole čl. 8 a Generální konstituce v čl. 14,2, zdůrazňují, že eucharistie je středem života bratrského společenství, a účast na ní má být častá. Čl. 14,4 Generálních konstitucí píše o účasti na službě posvěcování církve, která se prakticky uskutečňuje ve vlastní rodině, v bratrském společenství, v místní církvi a ve společnosti.

Aktivní účast na svátostném životě církve, na životě modlitby a lásky, je nezbytná pro cestu dokonalosti SF. Vzhledem ke stavu, ve kterém žije, však nemůže plně využívat tyto prostředky.

Především ve vztahu k eucharistii se RZSV nachází ve stavu, který mu objektivně brání v přístupu k ní, v tom smyslu, že jeho situace a jeho životní stav jsou objektivně v rozporu s oním společenstvím lásky mezi Kristem a církví, které je vyjádřeno a vytvářeno eucharistií (srov. Familiaris consortio 84,4). Zmíněný rozpor nespočívá ve skutečnosti, že RZSV se svým chováním proviňuje, a to těžce, proti Božímu zákonu, a tudíž nemůže mít účast na eucharistii, ale spočívá ve skutečnosti, že vzhledem ke vztahu, který existuje mezi spojením Krista s církví, s eucharistií a s manželstvím, RZSV se ocitl ve stavu, tj. žije v situaci, která odporuje onomu mysticko-svátostnému vztahu.

Z rozlišení situace RZSV v církvi vyplývají některé důsledky důležité pro pastorači.

Jelikož patří do společenství církve, musí se účastnit na jejím životě; musí být vybízen, aby naslouchal Božímu slovu, aby se účastnil oběti mše svaté, aby vytrval v modlitbě, aby se podílel na úkonech lásky a na iniciativách společenství ve prospěch spravedlnosti, aby vychovával děti v křesťanské víře, aby pěstoval ducha a úkony kajícího, aby si tak den za dnem vyprošoval milost Boží (srov. Familiaris consortio 84,3).

Jelikož žije ve stavu, který je objektivně v rozporu s tajemstvím eucharistie, a kvůli možnému teologickému pohoršení, RZSV nemůže vykonávat službu katechety a vůbec službu vychovatele, službu lektora při slavení liturgie, službu podávání eucharistie, obojí ani příležitostně, ani službu akolyty, nemůže být ani kmotrem při křtu ani při biřmování; nemůže být členem pastorační rady farnosti ani členem ekonomické rady farnosti. Doporučuje se, aby nebyl svědkem při svatbě.

V případě RZSV jde o stav opakovaného a dlouhodobého neplnění povinností vyplývajících z života bratrského společenství a o život v rozporu s Řeholí, a to i když tyto nedostatky nejsou přímo a bezprostředně závislé na vůli SF, ale jsou důsledkem jeho „neregulárního“ stavu, stavu, který však z jeho strany závisí na jeho vlastní svobodné volbě a na jeho vůli.

Uvážíme-li že příslušnost k bratrskému společenství znamená také jít cestou obrácení v duchu neustálé konverze (srov. Řeh 7; GK 13,1), již samotná příslušnost ke společenství vede ke způsobu pastoračního doprovázení RZSV, jehož východiskem by mělo být opuštění nebo přerušování tak zvaného druhého manželství a, je-li to možné, návrat k manželství svátostnému.

Vidíme-li záležitost z tohoto zorného úhlu, naskytá se otázka musíme-li vyloučit RZSV v důsledku jeho „neregulárního“ stavu, jakožto těžké, vnější, přičitatelné a právně ověřené příčiny (srov. GK 58,2).

Z pohledu pozitivního zachování cesty víry SF, RZSV lze považovat za bratra či sestru v nesnázích, kteří mohou požádat o dočasné vystoupení z bratrského společenství (srov. Řeh 23; GK 56,1)

Dočasné vystoupení z bratrského společenství je však ve skutečnosti oddělením se od společenství, které pak SF nemůže, i když „vnějším“ způsobem, pomoci při jeho obrácení.

Požádat o dočasné vystoupení z bratrského společenství nebo pozastavit členství by tak bylo jen oddálením definitivního vystoupení.

Současné předpisy (Řehole a Generální konstituce) nepředpokládají možnost dovolit SF s profesí, aby se stal RZSV (ani to nedovolují jiným...) a zůstal v bratrském společenství bez aktivního a pasivního volebního práva, a mohl mít účast na životě víry a lásky, které toto nabízí a uskutečňuje. Konstituce v čl. 53,5 jen dovolují, aby národní stanovy určily zvláštní způsoby sounáležitosti s bratrským společenstvím pro ty, kteří, aniž by byli členy SFŘ, chtějí mít účast na jeho životě a činnosti.

Podle současných předpisů SF s profesí, který se ocitne v situaci RZSV, musí být propuštěn z bratrského společenství, jak to vyžadují GK čl. 58,2. Jestli se pak ukáže, že chce nastoupit na cestu obrácení, bude moci znovu požádat o členství v bratrském společenství, aby s ním mohl sdílet jeho činnost, aniž by však k němu právně náležel.

Jednotlivé národní rady mají možnost hlouběji prozkoumat tuto záležitost, která se již v současnosti může týkat více SF, kteří se nacházejí v situacích manželské iregularity, i když navzájem odlišných.

fr. Vincenzo MANCUSI

generální prokurátor OFMC